

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut til at lave en handlingsplan med henblik på at nedbringe arbejdsløshed, sikre arbejdspladser, samt sikre forsyningsikkerhed til befolkningen i Tasiilaq området. Handlingsplanen skal være igangsat i foråret 2027.

(Medlem af Inatsisartut Gerth Mikaelson, Naleraq)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked, Familier og Indenrigsanliggender)

1. behandling

Naalakkersuisut takker medlem af Inatsisartut, Gerth Mikaelson, for forslaget.

Naalakkersuisut forstår bekymringen om arbejdsløshed i Tasiilaq og udfordringer i Østgrønland og yderdistrikter. Der er tale om udfordringer, som ikke alene handler om ledighed, men også om adgang til uddannelse, lokal opkvalificering, stabile arbejdspladser, social trivsel, forsyningsmæssige rammer og lokal forankring.

Naalakkersuisut oplyser, at Naalakkersuisut har igangsat udarbejdelse af en handlingsplan frem mod 2050. Formålet er at styrke udvikling, levevilkår og sammenhæng mellem initiativer i samarbejde med departementer, kommuner og lokale aktører. Derfor indsamles oplysninger om igangsatte initiativer i bosteder med under 2.000 indbyggere for at skabe overblik og styrke koordineringen.

Naalakkersuisut finder det samtidig vigtigt at understrege, at der allerede er igangsat flere indsats, som har til formål at styrke tilknytningen til arbejdsmarkedet og skabe bedre muligheder for uddannelse og beskæftigelse. Det gælder blandt andet Naalakkersuisuts Beskæftigelsesstrategi 2026–2035, Projekt Kompetenceudvikling for Ufaglærte (PKU) og lokale opkvalificeringsindsatser.

Beskæftigelsesstrategi 2026–2035 udgør det nationale grundlag for arbejdet med at styrke arbejdsstyrken. Strategien har fokus på at få flere borgere i arbejde, opkvalificere ledige og ufaglærte, styrke unges vej ind på arbejdsmarkedet og sikre bedre sammenhæng mellem uddannelse, beskæftigelse og samfundets behov. Strategien omfatter desuden initiativer, der skal styrke arbejdskraften inden for samfundsvigtige områder, fremme et mere inkluderende arbejdsmarked og understøtte, at seniorer kan fastholdes længere på arbejdsmarkedet.

Naalakkersuisut har desuden iværksat flere initiativer til at styrke fiskeriet i Østgrønland, herunder forbedrede tilskudsmuligheder til fiskefartøjer samt etableringen af en ny fiskefabrik i Tasiilaq. Initiativerne skal styrke indhandlingsmulighederne, forbedre indtjeningsgrundlaget for fiskerne og bidrage til øget beskæftigelse og erhvervsudvikling i området.

Herudover udgør Projekt Kompetenceudvikling for Ufaglærte, PKU, et centralt redskab i opkvalificeringen af arbejdsstyrken. PKU giver mulighed for målrettede kurser for blandt andet ufaglærte ledige, personer i udsatte erhverv og borgere med behov for nye kompetencer inden for områder med vækstpotentiale. I 2024 blev der gennemført PKU-finansierede kurser i Tasiilaq i samarbejde med Grønlands Maritime Center, herunder kurset ”12 pax”, hvor 19 borgere fra Tasiilaq-området deltog.

Siu-Tsiu er et socialøkonomisk initiativ, der hjælper unge i Grønland videre mod job eller uddannelse gennem rummelige arbejdspladser, fællesskab og opkvalificering. Naalakkersuisut støtter også indsatsen ved at bevillige midler til elever og unge i Siu-Tsiu, så flere får mulighed for at udvikle kompetencer og skabe en mere bæredygtig fremtid lokalt og regionalt.

Siu-Tsiu driver servicecentre i Qaqortoq og Tasiilaq, hvor unge tilbydes arbejdsfællesskab, erfaring og nye muligheder for uddannelse og beskæftigelse. Der er nu i alt 25 unge tilknyttet Siu-Tsiu i Tasiilaq.

Udover Kommuneqarfik Sermersooq samarbejder Sustainable Now om at styrke bæredygtig udvikling for børn og unge i Tasiilaq. Organisationen arbejder med fællesskab, trivsel og lokale initiativer med udgangspunkt i lokalsamfundet samt støtter samarbejde mellem fagpersoner, der arbejder med børn og unge.

Forslaget berører flere områder. Derfor mener Naalakkersuisut, at samarbejdet mellem relevante departementer, Kommuneqarfik Sermersooq og lokale aktører skal styrkes, og at de eksisterende indsatser skal gøres tydeligere og bedre koordineret. Samtidig er Naalakkersuisut allerede i gang med en handlingsplan for yderdistrikter frem mod 2050.

På den baggrund fremsætter Naalakkersuisut derfor et ændringsforslag: **„Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at styrke og tydeliggøre de eksisterende indsatser samt løbende orientere Inatsisartut om disse indsatser og deres virkning“**.